

На основу члана 57. став 1. тачка 1., а у вези члана 41. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 52/11 и 55/13), као и члана 58. Статута, Школски одбор Средње туристичке школе, у проширеном саставу, на седници одржаној дана 12.11 .2013. године, донео је

П Р А В И Л Н И К

О ПРАВИМА, ОБАВЕЗАМА

И ОДГОВОРНОСТИМА УЧЕНИКА

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником утврђују се права и обавезе ученика, одговорност ученика (дисциплинска и материјална), васпитно – дисциплински поступак, васпитне и васпитно – дисциплинске мере и правна заштита ученика Средње туристичке школе (у даљем тексту : Школа).

Члан 2.

Организацијом рада Школе омогућава се ученику несметано остваривање његових права и испуњавање обавеза у стицању образовања у четворогодишњем и трогодишњем трајању.

II ЗАБРАНА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Члан 3.

У Школи су забрањене активности којима се угрожавају, омаловажавају, дискриминишу или издвајају лица, односно групе лица, по основу: расне, националне, етничке, језичке, верске или полне припадности, физичких и психичких својстава, сметњи у развоју и инвалидитета, здравственог стања, узраста, социјалног и културног порекла, имовног стања, односно политичког опредељења и подстицање или неспречавање таквих активности, као и по другим основима утврђених законом којим се прописује забрана дискриминације.

Члан 4.

Под дискриминацијом лица или групе лица сматра се свако непосредно или посредно, на отворен или прикривен начин, искључивање или ограничавање права и слобода, неједнако поступање или пропуштање чињења, односно неоправдано прављење разлика повлађивањем или давањем првенства.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају.

Члан 5.

У Школи је забрањено: физичко, психичко и социјално насиље; злостављање и занемаривање ученика; физичко кажњавање и вређање личности, односно сексуална злоупотреба ученика или запослених.

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног или понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности ученика или запосленог.

Занемаривање и немарно поступање представља пропуштање Школе или запосленог да обезбеди услове за правилан развој ученика.

Члан 6.

Школа је дужна да одмах поднесе пријаву надлежном органу ако се код ученика примете знаци насиља, злостављања или занемаривања.

Члан 7.

Под физичким насиљем, у смислу члана 5. став 1. овог Правилника, сматра се: физичко кажњавање ученика од старане запослених и других одраслих особа; свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања ученика или запосленог; насилно понашање запосленог према ученицима или другим запосленим, као и ученика према другим ученицима или запосленим.

Под психичким насиљем, сматра се понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства ученика или запосленог.

Под социјалним насиљем, сматра се искључивање ученика из групе вршњака и различитих облика социјалних активности Школе.

Члан 8.

Школа формира Тим за заштиту деце од насиља.

Тим чине запослени у установи из свих структура – директор, стручни сарадници, наставници, представници родитеља и ученика.

Због превентивне улоге спорта у спречавању насиља, пожељно је да наставници физичког васпитања буду чланови Тима.

Тим има од 5 до 11 чланова и особу задужену да координира рад. Чланови Тима треба да имају различите обуке, знања, вештине, како би Тим у целини био ефикасан у свим сегментима рада.

Члан 9.

Тим планира, организује и управља активностима у школи на превенцији насиља, сарађујући при том са постојећим тимовима за развојно планирање, самовредновање и др.

Чланови Тима треба да буду у различитој мери укључени у рад, с обзиром на осетљивост теме и професионалне компетенције.

Непосредни саветодавни рад са децом која трпе и која чине насиље обавља психолог школе, а у зависности од проблема, у рад се укључује педагог или социјални радник.

Задатак наставника, одељењског старешине и Тима је да са децом дођу до решења које је задовољавајуће за обе стране, а психолог наставља индивидуални рад са децом на измени понашања.

Члан 10.

Тиму за заштиту деце од насиља, због деликатности и сложености проблема, неопходна је стална подршка и ангажованост директора, стручних и управних органа, свих запослених, родитеља и локалне заједнице.

Одељењске старешине, наставници, стручни сарадници у обавези су да континуирано анализирају и прате ситуацију у погледу присуства и учесталости насиља.

Члан 11.

Чланови Тима треба да се мењају после одређеног времена, али тако да увек један број чланова Тима буде из претходног састава.

Подаци о члановима Тима (име, контакт телефони), као и бројеви телефона релевантних служби (дом здравља, хитна помоћ, надлежна полицијска станица, центар за социјални рад), које треба контактирати у одређеним ситуацијама, треба да буду истакнути на видном месту, како би били доступни свим ученицима, запосленима и родитељима ученика.

Члан 12.

У Школи је забрањен сваки облик насиља и злостављања из члана 5. став. 2. овог Правилника, од стране ученика, његовог родитеља, односно старатеља или одраслог, над наставником, васпитачем, стручним сарадником и другим запосленим.

Члан 13.

Због забране из члана 12. овог Правилника, против родитеља, односно старатеља ученика покреће се прекршајни, односно кривични поступак.

III ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА

1. Права ученика

Члан 14.

Права ученика остварују се у складу са потврђеним међународним уговорима, Законом о основама система образовања и васпитања и посебним

законима, а Школа, односно сви запослени дужни су да обезбеде њихово остваривање, а нарочито **право на :**

- 1) квалитетан образовно – васпитни рад који обезбеђује остваривање свих принципа и циљева образовања и васпитања обухваћених Законом о основама система образовања и васпитања;
- 2) уважавање личности;
- 3) подршку за свестрани развој личности, подршку за посебно исказане таленте и њихову афирмацију;
- 4) заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;
- 5) благовремену и потпуну информацију о питањима од значаја за његово школовање;
- 6) информације о његовим правима и обавезама;
- 7) учествовање у раду органа Школе, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања и посебним законима;
- 8) слободу удруживања у различите групе, клубове и организовање ученичког парламента;
- 9) подношење приговора и жалбе на оцену и на остваривање других права по основу образовања;
- 10) покретање иницијативе за преиспитивање одговорности учесника у образовно – васпитном процесу уколико права из тач. 1) до 9) овог члана нису остварена;
- 11) остваривање свих права детета и ученика, права на заштиту и на правично поступање Школе према ученику и када повреди обавезу утврђену Законом о основама система образовања и васпитања и овим Правилником;
- 12) право на стипендију, кредит, смештај и исхрану у дому ученика, у складу са посебним законом.

Школа је дужна да обезбеди све услове за остваривање права ученика из става 1. овог члана.

Члан 15.

Ученик, његов родитељ, односно старатељ може да поднесе пријаву директору Школе у случају повреде права из члана 14. став 1. овог Правилника, или непримереног понашања запослених према ученику, у року од 15 дана од дана наступања случаја.

Директор је дужан да пријаву размотри и да, уз консултацију са учеником, његовим родитељем, односно старатељем и запосленим одлучи о њој и предузме одговарајуће мере, у року од 15 дана од дана пријема пријаве.

Запослени у Школи је дужан да пријави директору, односно органу управљања кршење права ученика.

2. Обавезе ученика

Члан 16.

У остваривању својих права ученик не сме да угрожава друге у остваривању њихових права.

Ученик има **обавезу да:**

- 1) редовно похађа наставу и извршава школске обавезе;
- 2) поштује школска правила, одлуке директора и органа Школе;
- 3) ради на усвајању знања, вештина и вредносних ставова прописаних школским програмом, прати сопствени напредак и извештава о томе наставнике и родитеље, односно старатеље;
- 4) у поступку оцењивања покаже своје стварно знање без коришћења разних облика преписивања и других недозвољених облика помоћи;
- 5) не омета извођење наставе и не напушта час без претходног одобрења наставника;
- 6) поштује личност других ученика, наставника и осталих запослених у Школи;
- 7) чува имовину Школе и чистоћу и естетски изглед школских просторија, као и имовину других организација за време посете или извођења дела програма образовно васпитног рада;
- 8) стара се о очувању животне средине и понаша у складу са правилима еколошке етике.
- 9) у Школу долази прикладно одевен, водећи рачуна о личној уредности и хигијени (неприкладном одећом сматрају се нарочито: непримерено кратке сукње, одећа са великим деколтеом или танким бретелама, изразито кратке или провидне блузе, претерано припијена или провидна одећа, одећа која открива стомак, атлетске мајице, шорцеви, бермуде, изразито „поцепане“ фармерке, било која врста папуча).

3. Правдање изостанака

Члан 17.

Ако је реч о дужем одсуствовању са наставе, ученик, његов родитељ, односно старатељ, дужан је да у року од три дана од првог дана изостанка из Школе, обавести одељењског старешину о разлозима учениковог изостанка и, евентуално, о дужини боловања.

Члан 18.

Ученик, његов родитељ, односно старатељ, дужан је да у року од осам дана од дана повратка ученика на наставу, правда изостанак ученика, достави за то лекарско уверење, као и потпуне и тачне контакт информације.

Члан 19.

Уколико због обавеза које има као члан спортског клуба, културно – уметничког друштва и сл., ученик треба да одсуствује дуже са наставе, дужан је да благовремено о томе обавести директора Школе и одељењског старешину, тако што ће он, његов родитељ или старатељ, упутити молбу за одобрење изостанка, са наведеним датумима и разлозима (турнир, турнеја, и сл.). Уз молбу је потребно да се приложи потврда или молба од клуба или удружења.

Уколико се не поступи на наведени начин, изостанак ученика ће се водити као неоправдан.

Члан 20.

Ученик који због спортских обавеза, или обавеза везаних за учешће у културно – уметничким и другим пројектима, мора да напусти део наставе, у обавези је да одељењском старешини донесе оправдање од клуба, односно установе или удружења.

4. Одговорност ученика

Члан 21.

Са учеником који врши повреду правила понашања или се не придржава одлука директора и органа Школе, неоправдано изостане са наставе пет часова, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању

њихових права, Школа је дужна да, уз учешће родитеља, односно старатеља ученика, појача васпитни рад активностима: у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, психолога, посебних тимова, а када је то неопходно, да сарађује са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите на промени понашања ученика.

Одељењски старешина и психолошко – педагошка служба воде евиденцију појачаног васпитног рада.

Члан 22.

Ученик може да одговара само за лакшу повреду обавезе која је у време извршења била утврђена овим Правилником, за тежу повреду обавезе, која је у време извршења била прописана Законом о основама система образовања и васпитања или посебним законом и за повреду забране из члана 44. и 45. истог закона.

IV ЛАКШЕ ПОВРЕДЕ ОБАВЕЗА

Члан 23.

Ученик чини **лакшу повреду** обавезе ученика ако:

1. неоправдано изостаје са наставе и других облика образовно – васпитног рада, у току школске године, до 25 неоправданих изостанака;
2. долази у Школу и друга места у којима Школа организује и спроводи образовно - васпитни процес неприкладно одевен за наменске активности;
3. не носи предвиђену униформу за кабинетску и практичну наставу (угоститељски и кулинарски техничари, конобари , кувари);
4. не брине о личној хигијени и уредности, хигијени школских и других просторија у којима се врши образовно – васпитна делатност;
5. после звона за почетак наставе се не налази на свом месту спреман за њен почетак, тј. уколико закасни на час или раније напусти час и друге активности у Школи;
6. непримерено, грубо, агресивно и сл. се понаша према ученицима, запосленима и другим лицима;

7. недисциплиновано се понаша у учионици и другим просторијама Школе за време трајања наставе, испита, као и на другим облицима образовно – васпитног рада у оквиру спортских, културних и других активности;
8. не чува од оштећења школску имовину, односно имовину других организација за време посете или извођења дела програма образовно – васпитног рада ван Школе;
9. злоупотреби лекарско уверење тј. оправдање;
10. не да на увид родитељу, односно старатељу ђачку књижицу, у коју одељењски старешина уноси обавештења, успех, васпитно – дисциплинску меру и друго;
11. улази у зборницу и друге службене просторије без позива и одобрења и задржава се у ходницима Школе за време часа;
12. у својству редара не припреми средства и услове за наставу, не чува предмете, књиге и прибор ученика, или се не стара о хигијени учионице;
13. у својству редара не обавештава наставника о одсуству ученика;
14. у својству редара не пријављује свако оштећење школске или личне имовине и не пријави пре почетка наставе уочене недостатке одељењском старешини или дежурном наставнику;
15. користи мобилни телефон, вокмен, други електронски уређај или средство којима се ремети дисциплина на часу или на другим облицима образовно – васпитног рада, а којима се не угрожавају права других и не служи за превару у поступку оцењивања;
16. учини и другу повреду обавезе ученика из члана 16. став 2. овог Правилника или се понаша супротно одредбама Правила о понашању ученика и других општих аклата Школе.

V ИЗРИЦАЊЕ ВАСПИТНИХ МЕРА

Члан 24.

За лакшу повреду обавеза ученика може да се изрекне васпитна мера:

- 1. опомена;**
- 2. укор одељењског старешине;**
- 3. укор одељењског већа,**

у складу са овим Правилником.

Васпитна мера изриче се ученику за лакшу повреду обавезе из члана 23. став 1. **без вођења васпитно – дисциплинског поступка.**

Мера из става 1. овог члана може да се изрекне ученику ако је Школа претходно предузела неопходне активности из члана 21. овог Правилника.

Ако Школа није претходно предузела све неопходне активности из члана 21. овог Правилника, предузеће их пре изрицања мере.

Члан 25.

Опомена се може изрећи ученику за неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно – васпитног рада за 8 часова у току школске године или за друге лакше повреде обавезе ученика.

Опомену изриче одељењски старешина на часу одељењске заједнице и уписује је у ђачку књижицу.

Укор одељењског старешине се може изрећи ученику за неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно – васпитног рада када ученик начини 8 неоправданих изостанака након изречене опомене – укупно 16 у току школске године или за друге лакше повреде обавезе ученика.

Васпитну меру укор одељењског старешине изриче одељењски старешина на часу одељењске заједнице и уписује је у ђачку књижицу.

Члан 26.

Укор одељењског већа се може изрећи за неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно – васпитног рада, када ученик начини 9 неоправданих изостанака након изреченог укора одељењског старешине – укупно 25 у току школске године или за друге лакше повреде обавезе ученика.

Укор одељењског већа изриче одељењско веће већином гласова од укупног броја чланова одељењског већа на предлог одељењског старешине или било ког члана одељењског већа. Гласање је јавно.

Васпитна мера укор одељењског већа уписује се у ђачку књижицу.

VI ТЕЖЕ ПОВРЕДЕ ОБАВЕЗА УЧЕНИКА

Члан 27.

Теже повреде обавеза ученика су:

1. уништење, оштећење, скривање, изношење, преправка или дописивање података у евиденцији коју води Школа или друга организација, односно орган;
2. преправка или дописивање података у јавној исправи коју издаје Школа или орган, односно исправи коју изда друга организација;
3. уништење или крађа имовине Школе, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог;
4. подстрекавање, помагање, давање ученику и употреба алкохола, дувана, наркотичког средства или психоактивне супстанце;
5. уношење у Школу или другу организацију оружја или другог предмета којим може да угрози или повреди друго лице;
6. понашање ученика којим угрожава властиту безбедност или безбедност других ученика, наставника и запослених у школи и које доводи до њиховог физичког и психичког повређивања;
7. употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у сврхе којима се угрожавају права других или у сврхе преваре у поступку оцењивања;
8. неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно – васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно старатеља од стране Школе;
9. учестало чињење лакших повреда обавеза у току школске године, од три и више, под условом да су предузете неопходне мере из члана 21. овог Правилника ради корекције понашања ученика.

За повреде из става 1. тачке 8) и 9) обавезна је поступност у изрицању мера.

Одељењски старешина је обавезан да након изречене васпитно – дисциплинске мере за неоправдано изостајање са наставе писмено обавести родитеља, односно старатеља о начињених нових 5 неоправданих изостанака ученика. Такође, обавештава родитеља о учињеној новој лакшој повреди обавезе ученика.

Након тога одељењски старшина обавештава директора о околностима за покретање новог васпитно – дисциплинског поступка.

VII ВАСПИТНО – ДИСЦИПЛИНСКИ ПОСТУПАК

Члан 28.

За теже повреде обавеза ученика и за повреде забране из члана 44. и 45. Закона о основама система образовања и васпитања, Школа мора да води васпитно – дисциплински поступак о ком мора бити обавештен родитељ, односно старатељ ученика.

Члан 29.

Одељењски старшина или друго лице које има сазнање о извршеној повреди одмах обавештава директора Школе да постоји основана сумња да је ученик извршио тежу повреду обавезе или повреду забране.

Лице из става 1. овог члана доставља директору податке о ученику, опис теже повреде обавезе ученика, односно забране, место, време и начин извршења повреде и одговарајуће доказе.

Члан 30.

У васпитно – дисциплинском поступку ученик, уз присуство родитеља, односно старатеља, као и сви остали учесници и сведоци морају бити саслушани и могу дати писмену изјаву.

Члан 31.

О вођењу васпитно – дисциплинског поступка води се записник.

Члан 32.

Записник садржи податке о ученику, родитељу односно старатељу и другим учесницима у главној расправи, тежини повреде обавезе ученика и условима под којим је повреда учињена. У записник се уносе: исказ ученика, утврђено чињенично стање, изјаве сведока, олакшавајуће и отежавајуће околности.

Записник потписује лице које је водило поступак, ученик, односно његов родитељ и записничар.

Члан 33.

Васпитно – дисциплински поступак покреће директор најкасније у року од 30 дана за учињене теже повреде обавеза ученика или учињене повреде забране из чл. 44. и 45. Закона, и окончава се решењем.

Пре доношења решења морају се утврдити све чињенице које су од значаја за доношење решења.

VIII ВАСПИТНО – ДИСЦИПЛИНСКЕ МЕРЕ

Члан 34.

За тежу повреду обавезе ученика могу да се изрекну васпитно–дисциплинске мере:

- 1. укор директора;**
- 2. укор Наставничког већа;**
- 3. искључење ученика из школе.**

За учињену повреду забране из члана 44. и 45. Закона, могу да се изрекну васпитно– дисциплинске мере:

- 1. укор директора или укор Наставничког већа;**
- 2. искључење ученика из школе**

Мера из става 1. члана може да се изрекне ученику ако је Школа претходно предузела неопходне активности из члана 21. овог Правилника.

Ако Школа није претходно предузела неопходне активности из члана 21. овог Правилника, предузеће их пре изрицања мере.

Члан 35.

Када предузете активности доведу до позитивне промене понашања ученика, обуставиће се поступак, осим ако је учињеном повредом забране из члана 44. и 45. Закона озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Члан 36.

Мера из члана 34. став 1) и 2) изриче се ученику након спроведеног васпитно – дисциплинског поступка и утврђене одговорности.

Члан 37.

Васпитно – дисциплинска мера изриче се у школској години у којој је учињена повреда обавезе ученика.

Члан 38.

Закључну оцену из владања утврђује одељењско веће на предлог одељењског старешине на крају првог и другог полугодишта на основу сагледавања личности и понашања ученика у целини, процењивањем његовог укупног понашања и извршавања обавеза прописаних законом и изречених васпитних или васпитно – дисциплинских мера и њихових ефеката. Оцена из владања поправља се када дође до позитивних промена у понашању ученика.

Члан 39.

Када малолетан ученик изврши повреду обавезе, односно забране из члана 44. И 45. Закона, школа одмах обавештава родитеља, односно старатеља и укључује га у одговарајући поступак.

Члан 40.

Наставничко веће доноси одлуку о васпитно – дисциплинској мери искључења ученика из средње школе, а директор решење о искључењу ученика из школе.

Члан 41.

Ученику коме је у текућој школској години изречена васпитно – дисциплинска мера: укор директора и/или укор Наставничког већа, не дозвољава се одлазак на екскурзију предвиђену Годишњим планом рада Школе.

IX МАТЕРИЈАЛНА ОДГОВОРНОСТ УЧЕНИКА

Члан 42.

Ученик, родитељ или старатељ одговара за материјалну штету коју ученик нанесе Школи или установи у којој се одвија пракса, намерно или из крајње непажње, у складу са законом.

Члан 43.

Поступак за утврђивање материјалне одговорности ученика покреће директор закључком.

Постојање штете, висину, околности под којима је настала, ко је проузроковао, одређује трочлана комисија коју именује директор Школе.

Члан 44.

Висина штете утврђује се на основу ценовника или књиговодствене вредности оштећене или уништене ствари, а ако то није могуће, комисија процењује штету уз помоћ стручњака.

Члан 45.

Директор доноси решење о материјалној одговорности ученика, висини штете и обавези ученика, односно његовог родитеља или старатеља да штету надокнади у одређеном року, а на основу предлога комисије.

Накнада штете уплаћује се на жиро рачун Школе, односно установе којој је штета нанета.

Ако ученик, односно родитељ или старатељ, одбије да штету надокнади, наплата се може тражити путем суда.

Директор може да одлучи да ученик, његов родитељ, односно старатељ буде делимично или у целини ослобођен надокнаде штете у случају кад би надокнада довела ученика и његову породицу у тешку материјалну ситуацију.

Члан 46.

Ако је штету проузроковало више ученика, утврђује се материјална одговорност сваког ученика посебно.

Уколико се не може утврдити удео сваког ученика у проузроковању штете, сматра се да су сви ученици који су штету проузроковали намерно или из крајње непажње, подједнако одговорни и штету надокнађују солидарно.

X ПРАВНА ЗАШТИТА УЧЕНИКА

Члан 47.

Ученик, његов родитељ, односно старатељ има право да поднесе жалбу Школском одбору на изречену васпитно – дисциплинску меру за извршену

тежу повреду обавезе ученика или за повреду забране из члана 44. и 45. Закона о основама система образовања и васпитања, као и на решење о утврђеној материјалној одговорности ученика, у року од три дана од дана достављања решења о утврђеној одговорности и изреченој мери.

Члан 48.

Школски одбор решава по жалби из члана 47. овог Правилника у року од 15 дана од дана достављања . Жалба одлаже извршење решења директора.

Против другостепеног решења о изреченој васпитно – дисциплинској мери искључења ученика, ученик, његов родитељ или старатељ има право на судску заштиту у управном спору.

XI ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 49.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

Члан 50.

Даном ступања на снагу овог Правилника престају да важе одредбе Правилника о правима, обавезама и одговорностима ученика у Средњој туристичкој школи, донетог 21.02.2013. године.

ШКОЛСКИ ОДБОР
Председник

Мишо Марковић

Објављен на огласној табли:-----

Ступио на снагу:-----

